

stemt, at man skulde bøje sig for Grundloven, selv om dens Fordringer vare en ubehagelige — i den sidste Del kom han til det Resultat, at han desuagtet kunde stemme for det foreliggende Forslag. Han anførte, at dette jo kun var en midlertidig Lov, en midlertidig Foranstaltning, hvorved man raader Bud paa de bestaaende Under. Men hvor staa der noget i Grundloven om, at man kan sætte sig ud over Grundlovens Bestemmelser eller ordne Forhold, som ikke stemme overens med Grundloven, ved midlertidig Lov. Det er oftere sagt i Grundloven, at det og det kan ordnes ved Lov, men om det, der ikke kan ordnes ved Lov, kan det dog vel siges, at det hverken maa kunne ordnes ved en midlertidig eller en foreløbig Lov eller paa nogen som helst lignende Maade. Fordi en Tilstand har udviklet sig i Tidens Løb saaledes, at den er kommen mere og mere i Strid med Grundloven kan man ikke gaa hen og ordne den ved en Lov, der ogsaa er i Strid med Grundloven, men man maa ordne den ved en Lov, som er i Overensstemmelse med Grundloven. Jeg forstaaer ikke den Tale om, at en midlertidig Lov kan være tilladt, naar en Lov ikke er det. Dernæst sagde det ærede Medlem, at det, der kunde bestemme ham dertil, var, at det ikke var muligt nu at faa en Lov overensstemmende med Grundloven. Men hvor er det skrevet, at man ikke kan faa Loven i Overensstemmelse med Grundloven? Vi have jo set, at der har været en Minister, som har følt sig bundet til at opfylde Grundlovens Bud ved at forelægge det Forslag, som nu ligger for til Afstemning, og vi have set, at Tinget har kunnet slutte sig dertil og vel har ønsket nogle Endringer, men selv disse har Tinget ogsaa været villig til at forhandle om, og nu i dette Øjeblik har en stor Del af dem, der ønskede Forslaget ændret, erklæret, at de kunde slutte sig dertil helt og holdent, som det ligger for. Det er dog vel ikke tænkeligt, at Regeringen skulde modsætte sig det Forslag, som den selv har fremsat flere Gange; og i Landstinget er der kaldet saadanne Udtalelser, at der ikke kan være Tvivl om, at dette Forslag kunde gennemføres ogsaa der, dersom dette Ting blot holdt fast ved det. Men selv om dette ikke skulde kunne lykkes i Aar, hvorfor skal der da være nogen Tvivl tilbage om, at det kan lykkes det følgende Aar? Har denne Tilstand været saa længe, kan den vel ogsaa blive staaende dette ene Aalgs over, og man maa dog hellere lade den blive et Aalgs over, end gaa hen og gøre et Skridt, som man selv maa erkende, er i Strid med Grundloven. Jeg forstaaer der-

for ikke, hvorledes nogen, som erklærer, at de ere villige til at bøje sig for Grundloven, kan komme til at stemme for det Forslag, som blev vedtaget ved 2den Behandling.

Den ærede Ordfører, som atter i Dag vilde gøre gældende, at hans Fremstilling af denne Sags Historie var utvivlsomt den rigtige og min ikke, henholdt sig til en Udtalelse af mig for to Aar siden, hvori jeg sagde, at for en Snes Aar tilbage stod jeg omtrent ene i dette Ting med min Anskuelse. Det, jeg sigtede til, var mine Udtalelser i 1871—72, thi da laa der for et Forslag, som jeg kun kunde tiltræde, fordi det blev forklaret paa en anden Maade, end den, der egentlig laa i Ordene selv. Men jeg udtalte den Gang den samme Anskuelse, som jeg altid har haft, at det er Grundlovens Vilje, at Folketingets Medlemsantal skal stige med Folketallet i Landet, og det er derfor noget, man skal stræbe hen til at opfylde, og ikke noget, man skal søge at omgaa. Den Gang satte Folketinget sig derimod, fordi der, som det udtrykkelig siges, kun var en saa ringe Forstel, at man nok kunde indbefatte det under Ordet „omtrent“. Men det blev tilføjet af Ordføreren, at det gjaldt kun dette enkelte Forslag, det gjaldt ikke, hvad der kunde ske den følgende Dag eller det følgende Aar, og det var i Henhold dertil, at jeg under de daværende Forhold kunde slutte mig til Forslaget om, at der ikke den Gang skete nogen Forøgelse, men kun med den udtrykkelige Erklæring, at det ikke vil kunne undgaaes, efterhaanden som Folketallet stiger, da ogsaa at forøge Folketingets Medlemsantal. Den Gang stod jeg temmelig ene i Tinget med denne Anskuelse, men da der næste Gang kom Forslag derom i Tinget i 1874, gik netop hele Tinget gennem sit Udvalg ind paa en Dagsorden, som udtrykkeligen udtalte, at anser Regeringen det for nødvendigt, at Tinget forøges, uagtet vi endnu tro efter Folketællingen i 1870, at det ikke er nødvendigt, saa anser Tinget det for uundgaaeligt, at det skal være en fuldstændig Omlægning af alle Landets Kredse, og det saaledes, at der bliver Ligelighed, ved at Overøvrighedskredsens Grænser ikke længer overholdes, og tillige, at Valgstederne blive lagte bekvemt. Det er den Dagsorden, der siden har ligget til Grund for alle Folketingets Flertals Forhandlinger om den Sag, og jeg kan i saa Henseende henholde mig ikke blot til, at det ærede Medlem selv har stemt for en saadan Beslutning af Folketinget i 1887, men til, at flere af hans nærmeste Meningsfæller — Folketingsmændene for Svendborg Amts 1ste Valgkreds (M. Jensen), for Odense Amts 6te Valgkreds (Højmarf) og for Skanderborg